

รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
หัวหน้าชุดโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา

โครงการที่เกี่ยวกับการศึกษา :

ชุดโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา รับทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ร่วมกับธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

แนวคิดโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา :

เป็นโครงการพัฒนาครูและนักเรียนไปพร้อมกัน ผ่านการทำโครงการในสถานศึกษาที่เป็น authentic issue ของพื้นที่หลักของการทำโครงการคือการวิจัย ในระบบคิด “ผลเกิดจากเหตุ” เพื่อให้ครูสามารถบูรณาการสาระวิชา มาร่วมอธิบายได้ เป็นหลักของ learning by doing หรือกาลามสูตร ที่ผู้เรียนเป็นผู้พัฒนาปัญญาของตนเอง (constructivism)

บทบาทในโครงการ :

เป็นหัวหน้าหน่วยจัดการกลาง ที่มีหน้าที่พัฒนาเครื่องมือ RBL (Research-Based Learning) ถ่ายทอดให้ศูนย์พี่เลี้ยง (8 มหาวิทยาลัย) รวมทั้งเป็นผู้พัฒนาครูด้วยการจัด workshop ให้ครูสามารถพัฒนาความคิดเชิงเหตุ - ผล คิดวิเคราะห์-สังเคราะห์ เพื่อ coach นักเรียนในการทำโครงการฐานวิจัย

โดยบทบาทที่ท่านทำโครงการอยู่ มีส่วนเข้าไปสนับสนุนครูและเด็ก หรือการปฏิรูปการศึกษาอย่างไร

สนับสนุนให้โรงเรียนละ 1 ห้องเรียนทำโครงการ 10 โครงการใน Theme เดียวกัน โดยแยกออกเป็น 3 ศาสตร์ คือ วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์-เศรษฐศาสตร์ และ มนุษยศาสตร์-ประวัติศาสตร์ สิ่งที่เกิดการปฏิรูป คือ

- 1) การจัดการเรียนการสอนแบบ active classroom ยก ระดับ PBL เป็น Research-Oriented PBL (หรือเรียกโดย ย่อว่า RBL)รวมทั้งเป็นการยกระดับ IBL (Inquiry-Based Learning) จากการสืบค้นมาเป็นการทดลอง สังเกตเอ
- 2)ปฏิรูปแนวคิดว่าวิจัยเป็นกระบวนการพัฒนาปัญญาของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียน (นักเรียน) ต้องเป็นผู้ทำ (ไม่ใช่ครู) และต้องทำด้วยระบบคิด “ผลเกิดจากเหตุ” ไม่ใช่หลักการทางสถิติที่ครูถูกบ่มเพาะมาจนขาดการใช้เหตุ ผล ตรรกะ จึงไม่สามารถบูรณาการสาระวิชาเข้าสู่ปัญหาจริงได้และทำให้ทุกคนกลัววิจัย

- 3)ปฏิรูปกระบวนการในห้องเรียนโดยปฏิรูปครูด้วยจิตตปัญญาศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบเปิดความคิดของนักเรียน

ในการปฏิรูปการศึกษายากเห็นครูและเด็กเปลี่ยนแปลงอย่างไร :

เด็ก คิดเป็น สร้างปัญญาได้ด้วยตนเอง มีฉันทะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนา character ต่างๆ ที่เป็น non-cognitive ที่สำคัญ (ไม่เป็นขอมบี้)

ครู เข้าใจกระบวนการเกิดปัญญาจากการคิดสามารถออกแบบการสอน RBL ได้ตามหลักการของเพาะพันธุ์ปัญญา เข้าใจความเป็นเหตุเป็นผลที่นำมาอธิบายสาระวิชาได้ลึกกว่าการท่องความรู้มาสอน พื้นจิตใจครูออกจากระบบอำนาจ มีจินตนาการของตนเอง กล้าออกแบบกระบวนการใหม่ๆ (ไม่เป็นเครื่องจักรกลทางการศึกษา)